

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O HRVATSKOM DRŽAVLJANSTVU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavak 4. Ustava Republike Hrvatske

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Zakon o hrvatskom državljanstvu objavljen je u Narodnim novinama 53/91, a izmjene i dopune predmetnog Zakona donijete su 13. svibnja 1992. godine. Zakon je modificiran i odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske od 08. 12. 1993. godine. Člankom 8. predmetnog Zakona određene su pretpostavke kojima stranac treba udovoljiti kako bi bio primljen u hrvatsko državljanstvo. U točkama 4. i 5., stavka 1 istog članka navedene su pretpostavke „*da poznaje hrvatski jezik i latinično pismo*“ i „*da se iz njegovog ponašanja može zaključiti da poštuje pravni poredak i običaje u Republici Hrvatskoj i da prihvaća hrvatsku kulturu.*“ Činjenicu da li stranac udovoljava ovim pretpostavkama u praksi je do sada provjeravao policijski službenik, bez ikakve stručne kompetencije za obavljanje tog posla i ocjenjivanje pismenosti i kulturne razine tražitelja, što se u velikom broju slučajeva izrodilo u maltretiranje. Bili smo svjedoci i brojnih zloporaba u primanju u hrvatsko državljanstvo, pa su u državljanstvo primane i osobe koje to ni po kojem kriteriju nisu zaslužile, a probleme s primanjem u državljanstvo imale su osobe koje su gotovo automatizmom trebale po zahtjevu postati hrvatskim državljanima.

Stoga predlažemo da se zakonom odredi da se udovoljavanje spomenutim pretpostavkama povjeri institucijama koje su za takav posao kompetentne i koje su se u dosadašnjem radu pokazale sposobnima da provjere poznavanje hrvatskog jezika, latiničnog pisma i hrvatske kulture i običaja.

Slične odredbe u adekvatnim zakonskim propisima imaju i brojne europske i druge zemlje (Finska, Latvija, Švicarska, Velika Britanija, Njemačka, Australija, Novi Zeland), dok u Nizozemskoj traju pripreme za uvođenje obveznog ispita za strance koji se primaju u državljanstvo. U većini tih država troškove ispita snose stranci koji daju zahtjev za primanje u državljanstvo, a obvezno je i prethodno pohađanje odgovarajućeg tečaja.

Donošenjem ovog Zakona omogućilo bi se:

1. da se provjera poznavanja hrvatskog jezika i latiničnog pisma, te prihvaćanje hrvatske kulture i običaja provjeri na stručan način i da to uradi neovisna institucija, te da ocjena ne bude podložna subjektivnom stavu policijskog službenika.
2. da se onemoguće ili barem značajno otežaju manipulacije prilikom primanja u hrvatsko državljanstvo i

3. da se u hrvatsko državljanstvo ne mogu primiti stranci koji ne ispunjavaju zakonom propisane uvjete za to.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona ne bi trebalo angažirati dodatna sredstva u proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA

o izmjeni i dopuni Zakona o hrvatskom državljanstvu

Članak 1.

U Zakonu o Hrvatskom državljanstvu (Narodne Novine 53/01 i 28/02) u članku 8. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3., koji glasi:

“Smatrat će se da je udovoljeno pretpostavci iz točke 4. stavak 1. ovog članka, ako je osoba koja podnosi zahtjev položila ispit iz poznavanja hrvatskog jezika i latiničnog pisma te pokazala da prihvaća hrvatsku kulturu, pravni poredak i običaje u Republici Hrvatskoj u za to ovlaštenoj instituciji. Pod ovlaštenom institucijom smatrat će se organizacijska jedinica visokoškolske ustanove koja je po postojećim propisima ovlaštena za istovrsno obrazovanje stranih studenata i drugih stranaca, odnosno druga institucija koju ovlasti nadležno tijelo središnje državne uprave.”

Stavak 3. postaje stavak 4.

Članak 2.

U člancima 10., 11. i 12. brojke “1-4” zamjenjuju se brojkama “1-3”.

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od objave u «Narodnim novinama».

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim člankom propisuje se način i mjesto dokazivanja ispunjavanja pretpostavaka po kojima stranci mogu zatražiti prijam i biti primljeni u hrvatsko državljanstvo.

Članak 2.

Ovim člankom propisuje se obveza polaganja ispita kojim se dokazuju pretpostavke iz članka 8, stavak 1, točke 4. i 5. i za strance u braku s hrvatskim državljanima kojima je odobreno trajno nastanjenje na području Republike Hrvatske, iseljenicima i njihovim potomcima, strancima u braku s iseljenikom koji je stekao hrvatsko državljanstvo, kao i strancima čije bi primanje u hrvatsko državljanstvo predstavljalo interes za Republiku Hrvatsku.

Članak 3.

Ovim člankom određuje se stupanje na snagu ovog Zakona

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU**ZAKON****o hrvatskom državljanstvu**

(Narodne novine 53/91)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuje se hrvatsko državljanstvo, pretpostavke za njegovo stjecanje i prestanak.

Članak 2.

Državljanin Republike Hrvatske koji ima i strano državljanstvo, smatra se pred tijelima državne vlasti Republike Hrvatske isključivo hrvatskim državljaninom.

II. STJECANJE DRŽAVLJANSTVA

Članak 3.

Hrvatsko državljanstvo stječe se:

1. podrijetlom;
2. rođenjem na teritoriju Republike Hrvatske;
3. prirođenjem;
4. po međunarodnim ugovorima.

Članak 4.

Podrijetlom stječe hrvatsko državljanstvo dijete:;

1. čija su oba roditelja u trenutku njegova rođenja hrvatski državljani;
2. čiji je jedan od roditelja u trenutku rođenja djeteta hrvatski državljanin, a dijete je rođeno u Republici Hrvatskoj ;
3. čiji je jedan od roditelja u trenutku rođenja djeteta hrvatski državljanin, drugi bez državljanstva, ili nepoznatog državljanstva a dijete je rođeno u inozemstvu.

Podrijetlom stječe hrvatsko državljanstvo i dijete stranog državljanstva ili bez državljanstva ako su ga prema odredbama posebnog zakona usvojili hrvatski državljani sa srodničkim učinkom. Takvo se dijete smatra hrvatskim državljaninom od trenutka rođenja.

Članak 5.

Podrijetlom stječe hrvatsko državljanstvo dijete čiji je jedan od roditelja u trenutku njegova rođenja hrvatski državljanin, a dijete je rođeno u inozemstvu, ima prijavljeno prebivalište i

živi u Republici Hrvatskoj. Takvo se dijete smatra hrvatskim državljaninom od trenutka rođenja.

Članak 6.

Podrijetlom stječe hrvatsko državljanstvo dijete koje je rođeno u inozemstvu a nema prijavljeno prebivalište i ne živi u Republici Hrvatskoj, ako jedan od roditelja koji je hrvatski državljanin da pisanu izjavu da se dijete smatra hrvatskim državljaninom a drugi roditelj je stranog državljanstva ali ne one države u kojoj je dijete rođeno, i ne protivi se takvoj izjavi. Takvo se dijete smatra hrvatskim državljaninom od trenutka rođenja.

Članak 7.

Hrvatsko državljanstvo stječe dijete koje je rođeno ili nađeno na području Republike Hrvatske, ako su mu oba roditelja nepoznata ili su nepoznatog državljanstva ili su bez državljanstva. Djetetu će prestati hrvatsko državljanstvo ako se do navršene 14. godine njegova života utvrdi da su mu oba roditelja strani državljani.

Članak 8.

Prirođenjem može steći hrvatsko državljanstvo stranac koji je podnio zahtjev za primanje u hrvatsko državljanstvo ako udovoljava ovim pretpostavkama:

1. da je navršio 18 godina života te da mu nije oduzeta poslovna sposobnost;
2. da ima otpust iz stranog državljanstva ili da podnese dokaz da će otpust dobiti ako bude primljen u hrvatsko državljanstvo;
3. da je do podnošenja zahtjeva imao prijavljen boravak najmanje pet godina neprekidno na teritoriju Republike Hrvatske;
4. da poznaje hrvatski jezik i latinično pismo;
5. Da se iz njegova ponašanja može zaključiti da poštuje pravni poredak i običaje u Republici Hrvatskoj i da prihvaća hrvatsku kulturu.

Smatrat će se da je udovoljeno pretpostavci iz točke 2. stavka 1. ovoga članka, ako je zahtjev podnijela osoba koja je bez državljanstva ili koja će ga prema zakonu zemlje čiji je državljanin izgubiti samim prirođenjem.

Ako strana država ne dopušta otpust ili za otpust postavlja pretpostavke kojima se ne može udovoljiti, dovoljna je izjava osobe koja je podnijela zahtjev da se pod pretpostavkom stjecanja hrvatskog državljanstva odriče stranog državljanstva.

Članak 9.

Osoba koja je rođena na teritoriju Republike Hrvatske a do podnošenja zahtjeva ima u Republici Hrvatskoj uredno prijavljeno prebivalište najmanje pet godina može steći hrvatsko državljanstvo iako ne udovoljava pretpostavkama iz članka 8. stavka 1. točaka 1, 2. i 4. ovoga zakona.

Članak 10.

Stranac koji je u braku s hrvatskim državljaninom i kojem je odobreno trajno nastanjenje na području Republike Hrvatske, može prirođenjem steći hrvatsko državljanstvo iako ne udovoljava pretpostavkama iz članka 8. stavka 1. točaka 1-4. ovoga zakona.

Članak 11.

Iseljenik kao i njegovi potomci mogu prirođenjem steći hrvatsko državljanstvo iako ne udovoljavaju pretpostavkama iz članka 8. stavka 1. točaka 1-4. ovoga zakona.

Stranac koji je u braku s iseljenikom koji je stekao hrvatsko državljanstvo u smislu odredbe stavka 1. ovoga članka može steći hrvatsko državljanstvo, iako ne udovoljava pretpostavkama iz članka 8. stavka 1. točaka 1-4. ovoga zakona.

U smislu stavka 1. ovoga članka, iseljenik je osoba koja se iselila iz Hrvatske u namjeri da u inozemstvu stalno živi.

Članak 12.

Stranac čije bi primanje u hrvatsko državljanstvo predstavljalo interes za Republiku Hrvatsku, može prirođenjem steći hrvatsko državljanstvo iako ne udovoljava pretpostavkama iz članka 8. stavka 1. točaka 1. -4. ovoga zakona.

Hrvatsko državljanstvo može steći i bračni drug osobe iz stavka 1. ovoga članka koja je stekla hrvatsko državljanstvo, iako ne udovoljava pretpostavkama iz članka 8. stavka 1. točaka 1-4. ovoga zakona.